

Quản lý hoạt động tổ chuyên môn ở trường tiểu học đáp ứng Chương trình Giáo dục phổ thông 2018

Trần Thị Lý*

Học viên cao học, Trường Đại học Trà Vinh

Received: 6/1/4; Accepted: 16/1/2024; Published: 26/1/2024

Abstract: From the research results, through this article, the author presents some theoretical issues managing professional group activities in elementary schools

Keywords: Management of professional group activities, primary school

1. Đặt vấn đề

Tổ chuyên môn (TCM) là một bộ phận cấu thành, nơi thực thi trực tiếp nhiệm vụ DH và giáo dục HS. TCM là đơn vị hoạt động cơ bản và quyết định chất lượng đào tạo của trường TH. Thông qua hoạt động TCM không chỉ chất lượng nhà trường thay đổi mà chất lượng GV trực tiếp giảng dạy ở lớp với các năng lực sư phạm của bản thân cũng được thay đổi theo hướng tích cực. Hơn nữa, trong trường TH thì TCM có vị trí và thực hiện nhiều nhiệm vụ quan trọng. TCM giúp Hiệu trưởng điều hành các hoạt động nghiệp vụ chuyên môn liên quan đến dạy và học, trực tiếp quản lý GV trong tổ theo quy định.

Trong những năm gần đây, nhất là khi triển khai chương trình GDPT 2018, thì hoạt động TCM ở các trường TH có thêm nhiều hoạt động mới, khởi sắc; tuy nhiên, cần có những tác động, điều chỉnh kịp thời để các HĐCM của nhà trường đáp ứng được nhu cầu của tình hình mới. Vì vậy nghiên cứu quản lý hoạt động TCM các trường TH ở là hết sức cần thiết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Tổ chuyên môn

Trong HDDH, giáo dục của nhà trường, TCM là một đơn vị công tác được tổ chức theo Điều lệ nhà trường; TCM giữ một vị trí rất quan trọng bởi nó đảm nhận trực tiếp việc điều hành, theo dõi HĐCM của một khối lớp nhằm thực hiện NVDH, GDHS. TCM trong các trường TH có chức năng tham mưu, giúp hiệu trưởng điều hành, chỉ đạo, tổ chức thực hiện các hoạt động của nhà trường, của TCM. Chức năng, nhiệm vụ của TCM được quy định cụ thể tại các Điều 4 của Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT ban hành Điều lệ trường TH,

2.2. Các môn học và mục tiêu HĐ DH ở trường TH theo chương trình GDPT 2018

Theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 ban hành Chương trình GDPT:

-Nội dung giáo dục các môn học và HĐGD bắt

buộc: Tiếng Việt; Toán; Đạo đức; Ngoại ngữ 1 (ở lớp 3, lớp 4, lớp 5); Tự nhiên và Xã hội (ở lớp 1, lớp 2, lớp 3); Lịch sử và Địa lí (ở lớp 4, lớp 5); Khoa học (ở lớp 4, lớp 5); Tin học và Công nghệ (ở lớp 3, lớp 4, lớp 5); Giáo dục thể chất; Nghệ thuật (Âm nhạc, Mĩ thuật); Hoạt động trải nghiệm. Các môn học tự chọn: Tiếng dân tộc thiểu số, Ngoại ngữ 1 (ở lớp 1, lớp 2)

- Chương trình GDTH giúp HS hình thành và phát triển những yếu tố căn bản đặt nền móng cho sự phát triển hài hòa về thể chất và tinh thần, phẩm chất và năng lực; định hướng chính vào giáo dục về giá trị bản thân, gia đình, cộng đồng và những thói quen, nền nếp cần thiết trong học tập và sinh hoạt. Theo đó, mục tiêu HĐ DH ở trường TH cần đạt những yêu cầu gồm 5 phẩm chất và 10 năng lực cần phát triển cho HS. Cụ thể: Năm phẩm chất: yêu nước, trách nhiệm, trung thực, chăm chỉ, nhân ái. Mười năng lực: Tự chủ và tự học; Năng lực thể chất; Năng lực thẩm mỹ; Năng lực tin học; Năng lực công nghệ; Năng lực khoa học; Năng lực toán học; Năng lực ngôn ngữ; Giải quyết vấn đề và sáng tạo; Giao tiếp và hợp tác.

2.3. Nhiệm vụ và quyền hạn của hiệu trưởng trường TH

Căn cứ Điều 11 về nhiệm vụ và quyền hạn của Hiệu trưởng trường TH (Điều lệ trường TH - Ban hành kèm theo Thông tư số: 28/2020/TT-BGDĐT ngày 4/9/2020 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT), Hiệu trưởng có nhiệm vụ và quyền hạn:

Hiệu trưởng trường TH là người chịu trách nhiệm quản lý, điều hành các hoạt động và chất lượng giáo dục của nhà trường.

Người được bổ nhiệm làm hiệu trưởng đối với trường công lập hoặc công nhận làm hiệu trưởng đối với trường tư thục phải đạt tiêu chuẩn quy định tại Chuẩn hiệu trưởng cơ sở GDPT và đảm bảo các yêu cầu: phải đạt trình độ chuẩn được đào tạo của nhà giáo theo quy định của Luật Giáo dục đối với cấp TH; đã DH ít nhất 05 năm (hoặc 04 năm đối với miền

núi, hải đảo, vùng cao, vùng sâu, vùng xa, vùng dân tộc thiểu số, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn) ở cấp TH.

Nhiệm kì của hiệu trưởng trường TH là 05 năm. Sau mỗi năm học hiệu trưởng được viên chức, người lao động trong trường góp ý và cấp có thẩm quyền đánh giá theo quy định. Hiệu trưởng công tác tại một trường TH công lập không quá hai nhiệm kì liên tiếp.

Nhiệm vụ và quyền hạn của hiệu trưởng: Xây dựng chiến lược và kế hoạch phát triển nhà trường; lập kế hoạch và tổ chức thực hiện kế hoạch DH, giáo dục; báo cáo, đánh giá kết quả thực hiện trước Hội đồng trường và các cấp có thẩm quyền trước Hội đồng trường và các cấp có thẩm quyền.

Thành lập các TC<, tổ văn phòng và các hội đồng thi đua khen thưởng; hội đồng kỉ luật, hội đồng tư vấn trong nhà trường; bổ nhiệm tổ trưởng, tổ phó; cử GV làm Tổng phụ trách Đội TNTP Hồ Chí Minh.

Thực hiện các nhiệm vụ quản lý cán bộ, GV, nhân viên theo quy định của pháp luật và hướng dẫn của cơ quan QLGD; xây dựng kế hoạch phát triển năng lực nghề nghiệp cho GV, nhân viên; động viên và tạo điều kiện cho GV và nhân viên tham gia các hoạt động đổi mới giáo dục; thực hiện đánh giá, xếp loại GV, nhân viên theo quy định của Bộ GD&ĐT; tham gia quá trình tuyển dụng, chuyển, sắp xếp GV; tổ chức các bước giới thiệu nhân sự đề nghị cấp có thẩm quyền bổ nhiệm phó hiệu trưởng.

Quản lý, tiếp nhận HS, cho phép HS chuyển trường; quyết định kỉ luật, khen thưởng HS; phê duyệt kết quả đánh giá HS, danh sách HS lên lớp, lưu ban; tổ chức kiểm tra công nhận việc hoàn thành chương trình TH cho HS trong nhà trường và các đối tượng khác trên địa bàn trường phụ trách.

Tổ chức triển khai thực hiện chương trình GDPT cấp TH theo quy định của Bộ GD&ĐT; sách giáo khoa, nội dung giáo dục của địa phương theo quyết định của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh. Thực hiện quản lý, sử dụng và lựa chọn các xuất bản phẩm tham khảo sử dụng trong nhà trường theo quy định của Bộ GD&ĐT.

Tham gia sinh hoạt cùng TCM; tự học, tự bồi dưỡng để nâng cao năng lực CMNV, năng lực quản lý. Dự các lớp bồi dưỡng về chính trị, CM, NV quản lý; tham gia giảng dạy theo quy định về định mức tiết dạy đối với hiệu trưởng.

Quản lý hành chính; quản lý và tự chủ trong việc sử dụng các nguồn tài chính, tài sản của nhà trường theo quy định.

Tổ chức thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở; thực hiện xã hội hoá giáo dục, phối hợp tổ chức, huy động

các lực lượng xã hội cùng tham gia HĐGD, phát huy vai trò của nhà trường đối với cộng đồng xã hội.

Xây dựng môi trường học đường an toàn, lành mạnh, thân thiện, phòng, chống bạo lực học đường theo quy định của Pháp luật.

Phó Hiệu trưởng là người giúp việc cho hiệu trưởng và chịu trách nhiệm trước hiệu trưởng; chịu trách nhiệm điều hành công việc do hiệu trưởng phân công

2.4. Tổ chức lực lượng QLHD của TCM ở trường TH

Quản lý hoạt động của TCM ở trường TH, về thực chất chính là quản lý HĐDH của GV cũng như các HĐGD khác của nhà trường do các TCM chịu trách nhiệm thực hiện, nhằm nâng cao CLDH, GD HS của nhà trường.

Từ kết quả nghiên cứu khái quát về QLGD, quản lý trường TH, TCM và hoạt động TCM trường TH, cùng với nhận thức về lý luận QLGD, có thể quan niệm:

Tổ chức lực lượng quản lý hoạt động của TCM ở trường TH của hiệu trưởng trường TH là hệ thống những tác động có mục đích, có kế hoạch và tổ chức chặt chẽ của chủ thể quản lý là hiệu trưởng đến toàn bộ HĐCM của các tổ khối chuyên môn và GV cũng như các HĐGD khác nhằm nâng cao chất lượng DH, giáo dục HS của nhà trường.

Quản lý sinh hoạt TCM ở trường TH gồm: quản lý kế hoạch hoạt động giảng dạy của GV và của tổ cũng như kế hoạch đổi mới chương trình nội dung DH; kế hoạch bồi dưỡng chuyên môn cho GV, hoạt động đổi mới PPDH và SHCM của GV, công tác kiểm tra, giám sát và đánh giá chuyên môn, sử dụng phương tiện thiết bị, đồ dùng DH, chuẩn bị bài dạy, soạn kế hoạch bài học, ra đề kiểm tra và đánh giá kết quả học tập của HS, hoạt động thao giảng, thi GV dạy giỏi các cấp, viết sáng kiến kinh nghiệm và các hoạt động chung của nhà trường.

2.5. Chỉ đạo TCM đổi mới PPDH ở trường TH

Đổi mới PPDH là biết kết hợp các phương pháp truyền thống và hiện đại, bằng nhiều cách khác nhau trên cơ sở kế thừa và phát huy mặt tích cực của các phương pháp truyền thống để nâng cao chất lượng DH, nâng cao hiệu quả đào tạo, góp phần đáp ứng yêu cầu mới của mục tiêu giáo dục và đào tạo.

Đổi mới PPDH là vấn đề cốt lõi của quá trình DH, là đòn bẩy trực tiếp để nâng cao chất lượng và hiệu quả DH trong nhà trường. Hiệu trưởng chỉ đạo TCM đổi mới PPDH ở trường TH thông qua công tác dự giờ, thao giảng, báo cáo chuyên đề, các kì hội giảng, SHCM. Các bài giảng đều thể hiện rõ việc đổi mới

PPDH của TCM và được cán bộ, GV tham gia hưởng ứng đánh giá cao. Công tác bồi dưỡng nâng cao trình độ của GV về kiến thức, kỹ năng về đổi mới PPDH trong tổ CM để hiệu quả thực sự rõ nét.

Hiệu trưởng chỉ đạo TCM cần huy động nguồn lực để hỗ trợ GV trong tổ đổi mới PP qua thực tiễn DH, xây dựng văn hóa hợp tác trong trường học, trong tổ để cùng nhau đổi mới, nâng cao tay nghề, nâng cao chất lượng giảng dạy.

Chỉ đạo đổi mới PPDH của TCM là hướng tới tạo điều kiện giúp GV tham gia đầy đủ các lớp bồi dưỡng, tập huấn, tham quan học tập ở các trường trong và ngoài trường. Thông qua các lớp tập huấn này GV sẽ nâng cao trình độ CMNV, kỹ năng sư phạm cho GV.

2.6. Quản lý việc sử dụng các phương tiện DH của TCM ở trường TH

Quản lý việc sử dụng các phương tiện DH của TCM ở trường TH là quản lý hiệu quả các TBDH của nhà trường. Các TBDH hiện đại, đầy đủ bao nhiêu thì kết quả DH càng lớn. Hiệu trưởng lập kế hoạch trang bị các phương tiện DH phục vụ nhu cầu đổi mới DH, thành lập ban xây dựng CSVC trong đó TCM ở trường TH phụ trách quản lý các TBDH của tổ. Nhà trường tổ chức bồi dưỡng năng lực sử dụng phương tiện kỹ thuật DH cho GV, triển khai sử dụng, phát huy hiệu quả của phương tiện.

Quản lý sử dụng TBDH là quản lý mục đích, hình thức, cách thức tổ chức và sử dụng thiết bị DH của GV. Nếu sử dụng thiết bị DH một cách hợp lý, phù hợp với nội dung bài giảng thì sẽ kích thích tâm lý học tập, tính chủ động của người học, phát triển năng lực tư duy sáng tạo và rèn luyện kỹ năng thực hành cho người học. Thực hiện bảo quản thiết bị DH là việc làm cần thiết, thực hiện chế độ kiểm kê, kiểm tra hàng năm. Nhà trường cần có sổ sách quản lý việc mượn trả thiết bị DH của GV để nâng cao ý thức và tinh thần trách nhiệm.

2.7. Quản lý công tác KTĐG kết quả hoạt động của TCM ở trường TH

KTĐG HĐCM của GV, cần tập trung vào các vấn đề như: tiến độ thực hiện chương trình, nội dung và kế hoạch DH, giáo dục HS ở các khối, lớp, phát hiện những vấn đề chưa hợp lý để điều chỉnh kịp thời, chất lượng kế hoạch bài học và chất lượng giờ dạy trên lớp, dạy thực hành, tiến hành các hoạt động kiểm tra và đánh giá kết quả học tập của HS có chặt chẽ và diễn ra đúng kế hoạch thời gian không.

Kiểm tra việc ra đề, hướng dẫn ôn tập, việc GV

cho HS làm bài kiểm tra và chấm bài cho HS. Chỉ đạo GV phải quan tâm giúp đỡ các đối tượng HS trong học tập và rèn luyện. Kiểm tra, xem xét việc GV tổ chức kiểm tra, chấm bài, trả bài cho HS theo đúng qui định của ngành, công khai, minh bạch, dân chủ, công bằng, khách quan, động viên, khuyến khích tinh thần học tập cho HS, thể hiện sự quan tâm và giúp đỡ của GV đối với các đối tượng HS trong học tập.

Kiểm tra HĐCM của GV phải tiến hành thường xuyên, có thể thông báo trước hoặc đột xuất, hình thức đa dạng, cần kết hợp và gắn với hình thức DH khác như: dự giờ thăm lớp, kiểm tra kế hoạch bài học, sổ sách chuyên môn, sử dụng đồ dùng DH, ứng dụng CNTT trong DH, việc đảm bảo ngày giờ công của GV, việc bồi dưỡng và tự bồi dưỡng, việc tham dự các buổi họp,... Kiểm tra luôn gắn liền với đánh giá, trong đánh giá cần chỉ rõ ưu điểm để người được kiểm tra phát huy, chỉ rõ nhược điểm để khắc phục, rút kinh nghiệm kịp thời và giúp GV phấn đấu vươn lên.

3. Kết luận

Qua nghiên cứu cơ sở lý luận về quản lý HĐDH của TCM ở trường TH, tác giả thấy: HĐDH được cấu thành bởi nhiều thành tố như: mục tiêu, nội dung, phương pháp, phương tiện, KTĐG kết quả DH, chủ thể DH, người học; mỗi thành tố có vị trí xác định, chức năng riêng.

Quản lý HĐ TCM là những tác động của chủ thể quản lý đến tập thể GV trong tổ để đạt tới mục tiêu HĐDH. Để quản lý HĐDH của TCM đạt hiệu quả cao hơn, hiệu trưởng cần thực hiện tốt việc lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và KTĐG HĐDH của TCM. Hiệu trưởng phải cần nắm vững các yêu cầu của đổi mới GDPT để xây dựng các biện pháp quản lý HĐDH phù hợp, đạt được mục tiêu giáo dục đã đề ra.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành TƯ (2013), *Nghị quyết 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Hội nghị Trung ương 8 Khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội
2. Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 28 /2020/TT-BGDĐT ngày 4 tháng 9 năm 2020, ban hành Điều lệ trường TH*. Hà Nội
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 về ban hành Chương trình GDPT*. Hà Nội
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020). Công văn số 1315/2020/BGDĐT-giáo dục TH ngày 16/4/2020 về việc hướng dẫn sinh hoạt chuyên môn thực hiện Chương trình GDPT cấp TH ban kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT. Hà Nội